

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ
T Ü R K M E R

2023 / Nisan Ayı Türk Dünyası Gündemi

AZERBAIJAN

Nisan Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

İran ve Azerbaycan Birbirlerine Karşılıklı Nota Verdi

- Azerbaycan Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ayhan Hacızade, 3 Nisan'da yaptığı açıklamada İran'ın Azerbaycan'a "İran aleyhine yayınların önlenmesi" için nota verdiğini, Azerbaycan'ın da aynı gerekçeyle İran'a yanıt verdiğini duyurdu.

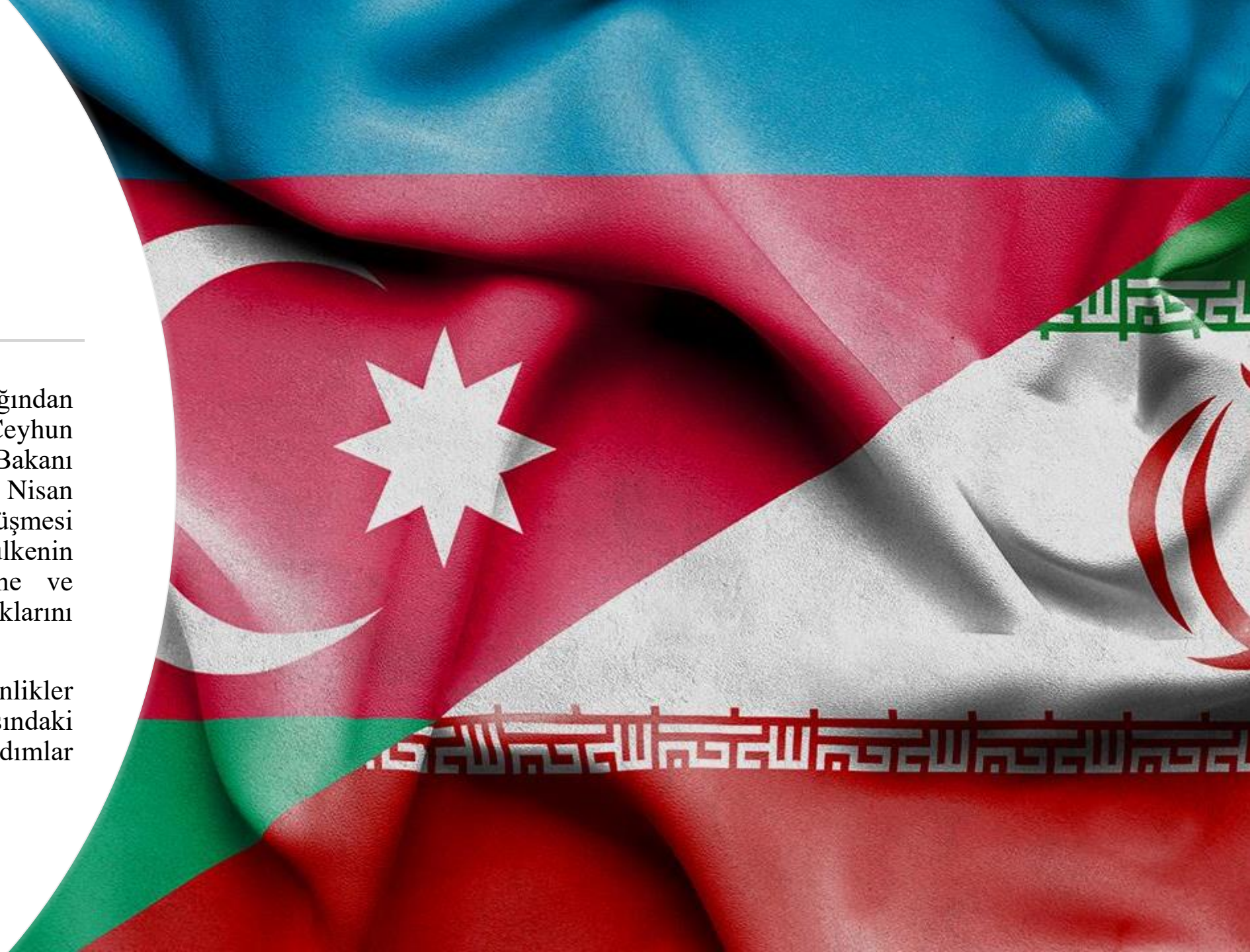
İşgalden Kurtulan Topraklardaki Temel Sorun: Mayın

- Ermenistan'ın 30 yıllık işgal döneminde Karabağ ve çevresine döşediği mayınlar, 2. Karabağ Savaşı'nın üzerinden 2 yıldan fazla süre geçmesine rağmen hem can kayıplarına neden oluyor hem de bölgede gerçekleştirilen imar programlarını yavaşlatıyor.
- 4 Nisan tarihinde Azerbaycan Hkmeti tarafından yapılan açıklamada, 2020'den bu yana 50 kişinin mayınlardan dolayı hayatını kaybettiği duyuruldu.

Azerbaycan ve İnanlı Bakanlar 2 Ülke Arasındaki Sorunları Görüştü

- Azerbaycan Dışışleri Bakanlığından yapılan açıklamaya göre, Ceyhun Bayramov ile İnan Dışışleri Bakanı Hüseyin Emir Abdullahiyan, 8 Nisan tarihinde telefon görüşmesi gerçekleştirdi. Her iki ülkenin bakanları toprak bütünlüğüne ve egemenliklere saygı duyduklarını karşılıklı olarak ifade etti.
- Son dönemde yaşanan gerginlikler ele alınırken, iki ülke arasındaki ipleri gevşetme yönünde adımlar atılması kararlaştırıldı.

Azerbaycan'da, İnan'dan Hollanda'ya Giden Tırda 499,2 Kilogram Eroin Bulundu

- Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti ile İnan sınırında 22 Nisan'da bir tırda yapılan aramada 499,2 kilogram eroin ele geçirildi.
- Azerbaycan Emniyet güçleri tarafından yapılan açıklamaya göre failer gözaltına alınırken iki ülke ile görüşmeler devam ediyor.

F1 Azerbaycan Grand Prix'sini Perez kazandı

- 30 Nisan'da gerçekleştirilen Formula 1 Dünya Şampiyonası'nın 4. ayağı Azerbaycan Grand Prix'sini, Red Bull takımının Meksikalı pilotu Sergio Perez kazandı.
- Başkent Bakü'deki 6 kilometrelik Bakü Şehir Pisti'nde 51 tur üzerinden düzenlenen yarışa ilk sırada başlayan Ferrari pilotu Monakolu Charles Leclerc, ilk 3 turda yerini korudu.
- Mücadelenin 4. turunda Red Bull pilotu Max Verstappen, 6. turda ise takım arkadaşı Sergio Perez, Leclerc'i geride bırakarak ilk ikiye yerleşti.

Kazakistan

Nisan Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi

**Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Kazakistan'da Soğan İhracatı Yasası Kaldırıldı

- 8 Nisan'da Tarım Bakanı tarafından Kazakistan'da soğan ihracatının kaldırılmasına ilişkin talimat verildiği basına aktarıldı.
- Talimata göre 8 Nisan'dan 28 Nisan'a ülke topraklarında soğan ihracatına kısıtlama getirilmesi ile birlikte Avrasya Ekonomik Birliği'nin üçüncü ülkelerine (Belarus, Kırgızistan, Ermenistan) sadece 20.000 ton ihracat yapılabilecek.

İlham Aliyev Astana'da Protokol ve Bildiri İmzaladı

İlham Aliyev 10 Nisan'da Astana'ya resmi ziyareti sırasında Kasım-Cömert Tokayev ile birlikte, Kazakistan Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Devletlerarası Yüksek Konseyi'nin kurulmasına ilişkin anlaşma imzaladıkları basına aktarıldı.

Anlaşmalar arasında Kazakistan Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasındaki ortak dil, tarih ve kültüre dayalı kardeş halkların çıkarlarını karşılayarak tarafların egemenlik ve bağımsızlığına tam destek temelli stratejik ortaklık ilişkisinin devam edeceği de yer almaktadır.

Kazakistan'ın Ünlü Şarkıcısı Dimash Kudaibergen Los Angeles'da

Olağanüstü geniş ses yelpazesıyla ve 12 dilde şarkısı olan dünyaca ünlü kazakistan'lı sanatçı Dimash Kudaibergen geçen yıl aralık ayında Bolashak bursunun sahibi olmuştu. Ancak Kazakistan'lı sanatçı bu yıl genç yetenekli birine bursunu bağışlamayı istediğini basına aktardı.

Dimash, "Titanic" filminin müziğinin yapımcısı ve yazarı olan Walter Afanasieff ile birlikte şarkı yazmak için Los Angeles'a geldiğini Kazak bir gazeteciye aktardı.

"Benim kendi konser servisim var. Dünyanın her yerinden hayranlarımla buluşuyorum. Tüm bunları ders çalışmakla nasıl birleştireceğimi uzun süre düşündüm. Birçok insan Los Angeles'ta okuduğumu düşünüyor. Yaşadığım yerde şov dünyası çok gelişmiş. Mesela 4 buçuk yıl Pekin'de yaşadım, birçok besteciyle çalıştım, şimdi Amerika'da yaşıyorum ama hiçbir yerde okumuyorum.

Muhtemelen hepiniz Titanic şarkısını ve diğer birçok ünlü şarkıyı yazan Walter Amca'yı tanıyorsunuzdur. Bugün efsane olan şarkıların yazarıdır. Şimdi Walter Amca ile çalışıyoruz ve şarkılar yazmaya çalışıyoruz. Umarım hepiniz en kısa zamanda bu şarkıları duyarsınız. Genel olarak, şimdi sadece iş ve yaratıcılıkla meşgulüm"

Kazakistan'dan New York'a Barış İçin Bisiklet

- Kazakistan Dışişleri Bakanı Roman Vassilenko, Norveçli Sivil Toplum Kuruluşu (STK) olan "Barış İçin Bisiklet" heyetiyle ve Başkanı Tore Naerland ile 15 Nisan'da görüşmeler gerçekleştirdi.
- Barış İçin Bisiklet, kuruluşunun amacı olan nükleer silahsızlanma hakkında Vassilenko ile görüş alışverişinde bulundu. Birleşmiş Milletler'in kuruluşunun yüzüncü yılı olan 2045 yılına kadar nükleer silahsız bir dünya kurma çabalarında Kazakistan'ın tutarlı politikası üzerine Vassilenko, Norveçli heyete bilgi verdi.
- Bay Naerland, dünyanın çeşitli ülkelerinde düzenlenen bisiklet turları sırasında politikacılar, halk ve gençlerle toplantılar yaparak dünyayı tanıtmayı amaçlayan Barış İçin Bisiklet hakkında konuştu.
- "Bu yıl ve gelecek yıl, Asya ülkeleri üzerinden New York'a büyük bir bisiklet turu düzenlemeyi planlıyoruz ve sloganımız şu olacak: Kazakistan'a bakın, nükleer silahlardan kurtuldular" dedi.

Erivan, Kazakistan ile Karşılıklı Yarar Sağlayan İş Birliğini Genişletmeye Hazır

- Kazakistan'ın Erivan Büyükelçisi Bolat İmanbayev, Ermenistan Bölgesel Yönetimi ve Altyapı Bakanı Gnel Sanosyan ile 18 Nisan'da bir araya geldi. Görüşmede Kazakistan-Ermenistan iş birliğinin ulaşım, enerji, toprak altı kullanımını ve bölgelerarası iş birliği alanında daha da geliştirilmesi hususunda görüş alışverişinde bulunuldu.
- Bakan Sanosyan, Kazakistan'ın bu konuda inisiyatif almasından memnun olduklarını ifade ederek Erivan ve Astana arasındaki karşılıklı ilişkileri derinleştirmeye hazır olduklarının altını çizdi.
- Konuşma sırasında, 2023 için ortak faaliyetlerin programı hakkında konuşuldu.

KIRGIZİSTAN

Nisan Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle 1.704 Kişiyе Kırgız Vatandaşlığı Verildi

4 Nisan 2023 tarihindeki yapılan habere göre, Cumhurbaşkanı Sadyr Japarov, Kırgız vatandaşlığının kabulü ve Kırgız vatandaşlığından feragat edilmesine ilişkin kararname imzaladı.

İmzalanan kararnameye göre 1704 kişi vatandaşlık alırken, 46 kişi vatandaşlığını kaybetti.

Kırgızistan Sırbistan İle Ortak İş Birliği İçin Bir Araya Geldi

6 Nisan 2023 tarihinde Cumhurbaşkanı Sadyr Japarov, Kırgızistan'a resmi ziyarette bulunan Sırbistan Başbakan Birinci Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Ivica Dacic'i kabul etti.

Japarov, iki ülke arasında siyasi, ekonomik, kültürel ve insani iş birliği için Sırp ortaklarıyla birlikte çalışmaya hazır olduğunu söyledi.

Kırgızistan Dünya Suç Sıralamasında 31. Sırada

10 Nisan 2023 tarihinde World Population Review Portalı, küresel bir suç sıralaması yayınladı.

Yayımlanan istatistikte 136 ülke arasında Kırgızistan 31. sırada yer aldı.

Rusya, Kırgızistan'a Elektrik Satışına Başladı

18 Nisan 2023 tarihinde Rus şirketi "Inter RAO", Kazakistan'ın elektrik sistemi üzerinden Kırgızistan'a elektrik ihraç etmeye başladı.

Ülke tarihinde ilk kez Rus enerji sisteminin, Kazakistan enerji sistemi üzerinden Kırgızistan'a elektrik sağladığı kaydedildi.

Kırgız Hükümeti "Abu Dabi Kırgız Yatırım" Şirketi Kurdu

20 Nisan 2023 tarihinde Bakanlar Kurulu, Birleşik Arap Emirlikleri'nden doğrudan yatırım çekmek için açık anonim şirket "Abu Dabi Kırgız Yatırım"ı kurdu.

Bakanlar Kurulunun aldığı karara göre Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı, "Abu Dabi Kırgız Yatırım"ın kurucu ortaklarından biri oldu.

ABD Dışışleri Bakanlığı'nın Güney ve Orta Asya'dan sorumlu Yardımcısı Donald Lu, 24 Nisan 2023 tarihinde Kırgızistan'ı ziyaret etti. Lu'nun ziyareti sırasında Kırgız makamlarının temsilcileriyle görüşerek ikili ve bölgesel hedeflerin uygulanmasında daha fazla ilerlemeyi planladıklarını bildirdi.

**ABD Dışışleri Bakan Yardımcısı
Donald Lu, Kırgızistan'a Gitti**

Talgat Abjalı uulu (RFE/RL)

Celal-Abad'da Çernobil Faciyasında Hayatını Kaybedenler Anıldı

26 Nisan 2023 tarihinde Çernobil felaketinin 37. yıl dönümü Celal-Abad'da anıldı. Belediye başkanlığı yetkilileri ve Kırgız halkı, Çernobil felaketinde hayatını kaybeden yakınlarını anmaya geldi.

"Ceniş" rekreasyon parkında ki anıta çiçekler bırakıldı ve Kuran-ı Kerim okundu.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

Nisan Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, 6 Şubat Depremi İle Alakalı İsiyas Otel Davası Hakkında Konuştu

- 2 Nisan 2023 tarihinde, Gündem Kıbrıs gazetesinin ilk sayfasında yer alan Oktay, yargı sürecini ciddi şekilde takip ettiklerini ve ailelerin her zaman yanlarında olacaklarını dile getirdi.
- Aynı gün içerisinde hayatlarını kaybeden Şampiyon Melekler takımı oyuncularının ailelerini de ziyaret eden Oktay, «Soruşturma devam ediyor, hepsinin hesabı sorulacak» dedi.

Hesabı sorulacak”

HERİN YANINDA OLACAĞIZ... Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Hatay'da Şampiyon Melekleri aileleriyle görüşmesi kapsamında "Ailelerin sorular yanlarında olacağız"

BU BİR ACI... Depremde hayatını kaybeden Hatay'da farklı bir acı ifade eden Oktay, Meleklerin mezarlarını ziyaret ederek ailelerin acısını

paylaştığını, bazı ailelerle görüştüğünü ve kurulan dernek temsilcileriyle görüşeceğini söyledi.

"YARGI SÜRECİNİ CİDDİ ŞEKİLDE TAKİP EDİYORUZ"... Ailelerin, çocuklarının hayatını kaybettiği otelle ilgili yargı sürecini ciddi şekilde takip ettiğini, kendilerinin de takipte olduklarını ifade eden Fuat Oktay "Hepsiyle ilgili soruşturmalar devam ediyor. Her ilde savcılıklarımız soruşturmayı devam ediyor. Hepsinin hesabı sorulacak" dedi.

İSİYAS OTEL'DE DÖRT TUTUK-

LAMA... Oktay, depremde yıkılan binalarla ilgili 1600'e yakın şüpheliden 350'sinin tutuklandığını, bunlardan 4'ünün İsiyas Hotel'le ilgili olduğunu bildirdi.

"BİR DAHA BÖYLE FELAKETLER OLSUN İSTEMİYORUZ"...

Fuat Oktay, "Biz hem burasıyla hem diğer tüm binalarla ilgili çok ciddi takipçisi olacağız. Bir daha böyle felaketler olmasın istiyoruz, bundan ders çıkarılmasını istiyoruz" diye konuştu.

Rum Ortodoks Kilisesi Başpiskoposu silahlanma çağrısı yaptı

- 15 Nisan 2023 tarihinde, Rum Ortodoks Kilisesi Başpiskoposu Yeorgios, "Türkiye-Yunanistan yakınlaşması"na ilişkin değerlendirmesinde, "Bizi yanıltmamalı. Bizi Yunanistan'dan uzaklaştırmak istiyorlar" diyerek, "silahlanma ve özgürlüğü kazanma" çağrısı yaptı.

Töre'den sert tepki

- 25 Nisan 2023 tarihinde, KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanı Zorlu Töre, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi Meclis Başkanı Annita Dimitriu'nun Avrupa Birliği Parlamento Başkanları Zirvesi'nde Anavatan Türkiye ile ilgili kullandığı ifadelerle sert tepki gösterdi.
- Töre: «Türkiye'nin 1960 uluslar arası antlaşmalardan kaynaklı garantörlük haklarını kullanarak 1974'de Ada'ya getirdiği barış ve huzuru “işgal” olarak nitelendirmesi, TBMM Başkanı Sayın Mustafa Şentop'un isabetle vurguladığı üzere “gerçeklerin çok ucuz bir şekilde çarpıtılmasından” başka bir şey değildir.» dedi.

Okday: 'KKTC geçmişi ve geleceğiyle Türk dünyasının ayrılmaz bir parçasıdır.'

• 29 Nisan 2023 tarihinde, TC Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Okday, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisinin , Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA) 12. Genel Kurulu'nda teşkilatın "gözlemci" üyeliğine kabul edilmesinden büyük memnuniyet duyduğunu bildirdi.

• Okday, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, "Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi'nin Ankara'da gerçekleşen 12. Genel Kurulu'nda, KKTC Cumhuriyet Meclisimizin gözlemci üye olarak kabul edilmesinden büyük memnuniyet duyuyoruz. Meclisimizin TÜRKPA'da oy birliğiyle gözlemci üye statüsü elde etmesi bizleri gururlandırmıştır. KKTC geçmişi ve geleceğiyle Türk dünyasının ayrılmaz bir parçasıdır. Bu güzel gelişme Türk dünyasına ve Kıbrıs Türkü kardeşlerimize hayırlı olsun." ifadelerini kullandı.

Yardımcısı Fuat Okday

geçmişi ve geleceğiyle Türk
ayrılmaz bir parçasıdır

Savaşan: Sırbistan Kongresi KKTC'nin İmajını Güçlendirmiştir

- 29 Nisan 2023 tarihinde, Dünya Sağlık Turizmi Konseyi Başkanı ve KKTC milletvekili olan Dr. Ahmet Savaşan, beş yüzden fazla hekimin katılımı ile bu yıl Sırbistan'ın Başkenti Belgrad'da gerçekleştirilen 6. International Congress of Fertility and Mastitis in Dairy Farms'ın açılış konuşmasını yaptı.
- Dr. Ahmet Savaşan konuşmasında 2014 yılından bu yana Doç. Dr. Osman Ergene'nin girişimleri ve Prof. Dr. Selim Aslan'ın başkanlığında, Yakın Doğu Üniversitesi ev sahipliğinde Puzzle Travel organizasyonu ile KKTC'de gerçekleştirilen uluslararası kongrenin dokuzuncusunun Sırbistan'da yapılmasının kongrenin alana bilimsel katkı yapma yanında KKTC'nin uluslararası alandaki görünürlüğünün artmasına ve imajının da güçlenmesine vesile olduğuna vurgu yaptı.

MACARİSTAN

Nisan Ayı Gündemi

**Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Macaristan Dışışleri Bakanı: ‘Batı’nın Demokrasi Eleştirilerinden Sıkıldık.’

- Macaristan Dışışleri Bakanı Peter Szijjarto, 1 Nisan’da yaptığı açıklamada Batı ülkelerinin Budapeşte’ye yönelik demokratik ve kültürel konulardaki eleştirilerinin özellikle NATO ve Rusya konularındaki iş birliğine zarar verdiği şikayetinde bulundu.
- Associated Press’e konuşan Szijjarto, Batı ülkelerinin Macaristan’a yönelik eleştirilerinden sıkıldıkları için ülkesindeki parlamenterlerin Finlandiya ve İsveç’in NATO üyeliklerini geciktirdiği görüşünü dile getirdi.

Macaristan'da Yüksek Enflasyon Evlilik Oranlarını Son Yılların En Düşük Seviyesine Gerilettiler

- Macaristan'da Başbakan Viktor Orban hükümeti tarafından çeşitli destek paketleriyle teşvik edilen düğün piyasası, yükselen enflasyonla birlikte son dokuz yılın en düşük seviyesine geriledi.
- 2 Nisan'da açıklanan verilere göre; bu yılki düğün sayısı önceki yılların aynı dönemine göre oldukça geride kaldı.
- Ülkede 2010'dan beri iktidarda olan milliyetçi çizgideki Başbakan Orban, bir yandan nüfusun azalmasını engellemek için vergi indirimleri, konut destek programları ve yine yeni evlenenler için ucuz kredileri hayata geçirirken bir yandan da hararetli bir şekilde düzensiz göçe karşı çıkmaya devam ediyor.

Rusya: Macaristan'a gelecekte de enerji tedarik etmeye hazırız

- Rusya Başbakan Yardımcısı Aleksandr Novak, 11 Nisan'da yaptığı açıklamada Macaristan Dışişleri ve Dış Ticaret Bakanı Peter Szijjarto ile TürkAkım doğal gaz boru hattı üzerinden Macaristan'a gaz sevkiyatını değerlendirdiklerini belirterek, "Rusya olarak Macaristan'a gelecekte de enerji tedarik etmeye hazırız." dedi.

Macaristan, Ukrayna Tarım Ürünlerinin İthalatını Yasakladı

Tarım Bakanı Istvan Nagy 16 Nisan 2023 tarihindeki yaptığı açıklamada, Macaristan'ın Ukrayna'dan tahıl, yağlı tohum ve diğer tarım ürünlerinin ithalatını 30 Haziran'a kadar yasaklayarak Avrupa Birliği'nin yerel pazarlarda bolluğa neden olan önlemlerinin "yeniden düşünülmesine" zaman tanıdığını söyledi.

Tarım Bakanı ayrıca, Avrupa Birliği'nin adil piyasa koşulları sağlamasını beklediklerini de sözlerine ekleyerek, Macar çiftçilerin yanında olduğunu ve Macar tarımını koruyacağını belirtti.

Macaristan ve Sırbistan Yeni Petrol Boru Hattı İnşa Etmeye Hazırlanıyor

Dışişleri ve Ticaret Bakanı Peter Szijjarto Sırbistan Enerji Bakanı Dubravka Dedoviç ile birlikte 20 Nisan 2023 tarihinde ortak bir basın toplantısı gerçekleştirdi. Dışişleri ve Ticaret Bakanı Szijjarto, Avrupa'nın Ukrayna'daki savaş nedeniyle enerji arzında ciddi zorluklarla karşı karşıya olduğunu ve Macaristan-Sırbistan arz güvenliğini güçlendirmek için yeni bir ham petrol boru hattı inşa etmeye hazırlandıklarını belirtti.

Macaristan'da Putin'in Tutuklanması Önerisi Meclis Dışişleri Komitesi'nde Reddedildi

19 Nisan 2023 tarihinde muhalefetteki Demokratik Koalisyonun, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Macaristan'a ayak basması halinde tutuklanıp Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne teslim edilmesi olasılığını sağlayacak olan önerisi iktidar partisi Fidesz milletvekilleri tarafından reddedildi.

Bu arada Demokratik Koalisyon milletvekilleri, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin tüzüğüne henüz ilan edilmediği gerekçesiyle hükümetin Putin'e "İkamet İzni vermeye" hazır olduğunu da belirtti.

28 Nisan'da Papa Francis Macaristan'ı ziyaret etti. İktidar ortağı Hristiyan Demokratlar'ın (KDNP) grup başkan vekili öncesinde 20 Nisan 2023 tarihindeki yaptığı açıklamada, Papa Francis'in Macaristan'a yapacağı ziyaretin, ülkenin bin yıllık Hristiyan kültürünü dünyaya tanıtması için bir fırsat sunduğunu söyledi.

**Hristiyan Demokrat Milletvekili:
'Papa'nın Ziyareti Macaristan'ın
Hristiyan Kültürünü Dünyaya
Tanıtmak İçin Bir Fırsat'**

Özbekistan

Nisan Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi

**Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)**

Braille Alfabesiyle Anayasa Kanunu Taslağı Yayınlandı

4 Nisan'da yayınlanan taslak Özbekistan Cumhuriyeti Ulusal İnsan Hakları Merkezi ve Sürdürülebilir Kalkınma Merkezi tarafından yapılmıştır.

Güncellenen Anayasa metnindeki normların yarısından fazlası, insan hak ve özgürlüklerinin korunmasına yönelik garantileri güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Özellikle, taslağın 57. maddesi uyarınca, engellilerin ve yalnız yaşlıların, engellilerin ve nüfusun diğer sosyal açıdan muhtaç kategorilerinin hakları devlet tarafından korunmaktadır. Ayrıca devlet, engellilerin sosyal, ekonomik ve kültürel alanların nesne ve hizmetlerine tam erişimi için koşullar yaratır, istihdamlarını, eğitimlerini teşvik eder, ihtiyaç duydukları bilgileri özgürce elde etme fırsatı sağlar.

Cumhurbaşkanı, Özbekistan Halkının Ramazan Bayramını Kutladı

24 Nisan'da yayınlanan basın haberinde Shavkat Mirzoyoyev şu ifadeleri kullandı: 'Halkın eski çağlardan beri hümanizm, nezaket, merhamet ve cömertlik sembolü olarak saygı duyduğu mübarek Ramazan ayının layığıyla kutlanabilmesi için bu yıl gerekli tedbirler eksiksiz bir şekilde alındı. Bu, sadık Müslümanlarımızın gerekli tüm dini törenleri yapmalarına, kutsal oruç ayının özel ruhunu hissetmelerine olanak sağlandı. Bu kutlu günde tüm Müslüman devletlerin, dost ve ortaklarımızın Ramazan Bayramı'nı en içten dileklerimizle tebrik eder, ülkelerine ve halklarına barış, istikrar ve esenlikler dileriz...'

Taşkent'te "Arabasız Gün" Eylemi Yapıldı

28 Nisan'da Taşkent'in çeşitli bölgelerinde "Arabasız Gün" etkinlikleri düzenlendi.

"Car Free Day" etkinliğinin 1995 yılından bu yana düzenlendiği ve dünyada popüler hale gelmesinin üzerinden 23 yıl geçti.

Etkinliğin amacı, bir yandan insanlar arasında sağlıklı bir yaşam tarzını teşvik etmek, diğer yandan çevrede istikrarı sağlamak, zehirli gazların doğaya salınımını mümkün olduğunca azaltmaktır.

Bu nedenle, bu gün çerçevesinde, özel araç trafiğini azaltmak, toplu taşıma ve bisiklet kullanmanın faydalarını teşvik etmek ve halk arasında yürümeyi amaçlayan birçok etkinlik düzenlenmiştir.

Anayasa Taslağı İçin Referandum

30 Nisan'da Özbekistan Anayasası için referandum başladı. Saat 8:00-20:00'de ülke genelinde Özbekistan Anayasası için yeni bir referandum yapıldı.

Yabancı ve yerli uzmanlar, Özbekistan'da önemli siyasi olay olan 30 Nisan 2023'te yapılan anayasa reformu referandumu hakkında bilgilendirildi. Buna göre; Anayasa reformunun uygulanmasında, genel kabul görmüş yasallık, adalet ilkelerinin uygulanması ve hümanizm büyük önem taşımaktadır. Yeni Anayasa taslağının hükümleri, yetkililerle ilişkiler de dahil olmak üzere ülke vatandaşlarının hak ve özgürlüklerini önemli lde genişletiyor. Sözgelimi Özbekistan Cumhuriyeti Anayasasının yenilenen 26. maddesi işkence, şiddet ve diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezayı yasaklamaktadır.

Türkmenistan

Nisan Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Türkmenistan, Dünya Sağlık Günü'nü Sokakları Kapatarak ve Bisiklet Sürerek Kutladı

- Türkmenistan, 7 Nisan Dünya Sağlık Günü'nü halka açık bir şekilde bisiklet etkinlikleriyle kutladı.
- Ülke çapında bisiklet sürüldü ve sokaklar kapatıldı. Topluma sağlıklı yaşam tarzını aşılamaı amaçladığı belirtilen bu önlemler nedeniyle ambulansların gidecekleri yere zamanında ulaşamaması Türkmen ve Rus basınına yansıdı.

Türkmen ve Özbek Görüşmelerine Rağmen Farap Gümrüklerinde Uzun Araç Kuyrukları Oluştı

- 18 Nisan 2023 tarihinde, Türkmenistan'ın doğusundaki Özbekistan sınır kapısında büyük transit tır kuyrukları oluştu. Bu gelişmeler, Mart ayında üst düzey Türkmen ve Özbek ulaştırma yetkilileri arasında 'ulaştırma sistemi üzerindeki çalışmaları kolaylaştırma' amaçlı görüşmelerin sonrasında gerçekleşmesi ise basına sorunların çözülemediği şeklinde yansıdı.

Dragon Oil, Türkmenistan'ın Enerji Sektörüne 8 Milyar Dolar Daha Yatırım Yapacağını Duyurdu

- 27 Nisan 2023 tarihinde, Dubai İcra Konseyi Başkan Yardımcısı Ahmed bin Saeed Al Maktoum'un sözlerine göre, Birleşik Arap Emirlikleri'nden "Dragon Oil" şirketi 15 yıl içinde Türkmenistan'ın enerji sektörüne en az 8 milyar ABD doları yatırım yapmayı planladığını dile getirdikten sonra Dubai'deki Türkmenistan mobil forumu hakkında bilgi verdi.

- Forumun, ülkenin petrol ve gaz sektörüne yabancı yatırım çekmek için düzenlendiği belirtildi.

**27 Nisan 2023 tarihinde,
ICQ Messenger uygulaması
Türkmenistan'da
yasaklandı.**

Türkmenistan Dışışleri Bakan Yardımcısı "Orta Asya-Çin" Formatındaki Bakanlar Toplantısına Katıldı

- 28 Nisan 2023 tarihinde, Çin basınında çıkan haberlere göre, Çin Devlet Müsteşarı ve Dışışleri Bakanı Xin Gang, Çin'in Orta Asya ülkeleri de dahil olmak üzere tüm taraflarla anlaşmalar imzalamaya devam etmek ve uluslararası toplumu Ukrayna krizinin çözümünde ortak noktaya getirmek için çabalar gösterilmesi gerektiğini söyledi.

Türkmenistan Meclis Başkanı Türkiye'yi Ziyaret Etti

- 29 Nisan 2023 tarihinde gerçekleşen görüşme çerçevesinde Türkmenistan ve Türkiye Cumhuriyeti meclis başkanları, iki ülkenin parlamenter ilişkilerini daha da güçlendirmek için ikili ilişkilerin şart olduğu belirtildi.
- Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi'nin 12. oturumu çerçevesinde, parlamento liderleri Türk Devletleri Teşkilatı çerçevesindeki iş birliğinin, özellikle de parlamento işbirliğinin gelişmesine katkı sunmanın önemli olduğu vurgulandı.

Yararlanılan Kaynaklar:

1. 525.az
2. edition.cnn.com
3. hungarytoday.Hu
4. miniszterelnok.Hu
5. tr.euronews.com
6. trthaber.com
7. turkkon.org
8. <https://24.kg/kyrgyzcha/>
9. <https://24.kz/kz/zha-aly-tar>
10. <https://egemen.kz/>
11. <https://kg.akipress.org/>
12. <https://kibrishaberci.com/>
13. <https://turkmenportal.com>
14. <https://tr.wikipedia.org/>
15. <https://www.aa.com.tr/tr>
16. <https://www.azattyk.org/news>
17. <https://www.bbc.com/kyrgyz>
18. <https://www.election.gov.kz/>
19. <https://www.kibrispostasi.com/>
20. <https://www.kibrisgazetesi.com/>
21. <https://www.trtavaz.com.tr/canli-izle>
22. <https://qha.com.tr/>
23. <https://xabardor.uz/uz/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Yararlanılan Kaynaklar:

24. <https://www.sondakika.com>
25. <https://www.kazakistan.kz>
26. <https://www.uzdaily.uz/ru>
27. <https://www.yeniduzen.com>
28. <https://www.ombudsman.gov.tr/>
29. <https://www.kktcb.org/tr>
30. <https://www.sozcu.com.tr/>
31. <https://www.mfa.gov.tr/>
32. <https://www.mynet.com/>
33. <https://www.trthaber.com/>
34. <https://www.atavatan-turkmenistan.com>
35. <https://tdh.gov.tm/tk>
36. <https://www.azathabar.com/z/2246>
37. <https://www.mfa.gov.tr/default.tr.mfa>
38. <https://www.trt.net.tr/turkmen/dunya>
39. <https://www.turkmenhabar.com/>
40. <https://jeyhun.news/>
41. <https://www.mfa.gov.tm/tk/news>
42. <https://caa.gov.tm/>
43. <https://turkmenistan.gov.tm/tk>
44. <https://www.sondakika.com/>
45. <https://www.turkmenturkbank.com>
46. <https://orient.tm/tm>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.